

Mitä kuuluu kehittämistyölleni?

YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN KEHITYSVAMMAISEN LAPSEN PALVELUKOKONAISUUDESSA KUOPION MALLIN MUKAAN

Annukka Jämsä-Taskinen
apulaisosastonhoitaja, toimintaterapeutti
Kuopion kaupunki

Toukokuu 2010

Lapsen ja nuoren hyvän kuntoutuksen toteutuminen palveluverkostossa –projekti
2007-2011

TAUSTAA

Kehittämistyön aihevalintaa ohjasi erityisneuvolapalveluiden irrallisuus ja avohoidon lasten tiimin fysioterapeuttien ja toimintaterapeuttien esittämä toive yhteistyön kehittämisestä, päämottona palvelujen asiakas- ja lapsilähtöisyys

Kehittämistyön päätavoite:

- | alle kouluikäisen kehitysvammaisen lapsen erityisneuvolapalveluiden kytkeminen osaksi Terve lapsuus arjessa -hankkeessa sovittuun lapsilähtöiseen ja ylisektoriseen yhteistyömalliin

Erityisneuvolan tärkeimmät sidosryhmät

neuvolan terveydenhoitajat

konsultoivat
erityislastentarhanopettajat ja
päivähoidon henkilöstö

kuntoutuksen työntekijät

Miten työ on edennyt alkukartoituksen valmistumisen jälkeen?

(huom. alkukartoituksesta on tehty artikkeli toukokuussa 2009)

Yhteistyön käynnistyspalaverit erityisneuvolassa 10.11 ja 24.11 2009 :

-läsnä kaikki osapuolet (erityisneuvola, päivähoito, terveydenhoito, kuntoutus)

-sovittiin **lähikehittämiskohteet** ja työnjako
-kaikista kehitettävistä asioista ei ole sovittu tarkkaa etenemisaikataulua

Peruspalveluihin kohdistuva tuki ja ohjaus

1. LÄHIKEHITTÄMISKOHDE (valmis)

- A. Yhteistyön kehittäminen erityisneuvolan, päivähoidon ja erityistyöntekijöiden:

Kehittämiskohteena siirtymävaihe, kun kehitysvammainen lapsi siirtyy kotihoidosta päivähoitoon:

”Kehitysvammaisen lapsen siirtyminen päivähoitoon”

(Toimintasopimus kirjattu Word-tiedostona ks. Liite 2)

www.kuopio.fi asiakaspalvelu.stk@kuopio.fi

Huom. Sisältää ajatuksen, että lääkinnällisen kuntoutuksen suunnitelma tehdään yhdessä arjen kuntoutussuunnitelman kanssa!

Ko. toimintasopimuksen valmisteluun perustettiin oma pieni työryhmä, joka teki esityksen päivähoidon **varhaisen tuen kehittämistyöryhmälle.**

Kehittämistyöryhmä käsitteli toimintasopimusluonnosta kokouksissaan 12.1 ja 25.1 2010

Päivähoidon varhaisen tuen kehittämistyöryhmä

= foorumi, jossa käsitellään ja kehitetään mm. erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja perheiden palveluita varhaiskasvatuksen piirissä, kokoonpano: päivähoidon palvelupäällikkö, 6 päiväkodin johtajaa ja 1 konsultoiva erityislastentarhanopettaja

1. LÄHIKEHITTÄMISKOHDE (lähes valmis)

B. Yhteistyön kehittäminen erityisneuvolan ja lastenneuvolan kanssa.

- kehitettävät asiat täsmentyivät terveydenhoitajan ja erityisneuvolan lääkärin yhteisissä keskusteluissa

Valmistunut ja valmistumassa:

- | Erityisneuvolan ja lastenneuvolan roolien selkiintyminen Down-lapsen lääkärin- ja terveydenhoitajan tarkastuksessa
- | Down-lapsen lääkärintarkastuksen sisältö Käypä-hoito suosituksen mukaiseksi
- | Päivitetyt kuulon- ja näön tutkimukset KYS:n ohjeiden mukaan kaikkien kehitysvammaisten lasten ja erityisesti Down -lasten lääkärintarkastukseen

2. LÄHIKEHITTÄMISKOHDE

A Erityisneuvolan työntekijöiden mukaan tuleminen puhelinkonsultaatiokäytäntöihin.

| erityisneuvolan työntekijät tulivat mukaan tähän sopimukseen järjestämällä yhteneväiset puhelinajat muiden erityistyöntekijöiden kanssa

TOIMINTAOHJE ERITYISPALVELUJEN PUHELINKONSULTAATIESTA PÄIVÄHOIDON JA LASTENNEUVOLOIDEN HENKILÖSTÖLLE (nyt käytössä olevan konsultaatiokäytännön arvioiminen ja päivittäminen käynnissä, uusi toimintaohje valmistumassa)

Varhaisen tuen työmenetelmien hyödyntäminen

2. LÄHIKEHITTÄMISKOHDE

B. Erityisneuvola mukaan Kuopion kaupungissa toteutuviin **alueellisiin neuvola – päivähoito yhteistyötapaamisiin**

- | Yhteistyötä varten on perustettu vuonna 2007 13 alueellista **yhteistyöryhmää**, johon kuhunkin kuuluu:
 - | Päiväkotien johtajat/perhepäivähoidonohjaajat
 - | Lastenneuvolan terveydenhoitajat
 - | Konsultoiva erityislastentarhanopettaja
 - | Lapsiryhmien tai päiväkotien kasvatushenkilöstön edustaja
 - | Erityistyöntekijöillä on mahdollisuus osallistua
- | **Uutena: erityisneuvolan työntekijöillä mahdollisuus osallistua**

Yhteistyöryhmillä on sovitut säännölliset kokoontumiset.

Yhteistyöryhmien tehtäviä mm:

- | Työryhmä käsittelee, seuraa ja arvioi tarkoituksenmukaisina pienryhminä yksittäisten lasten/perheiden pulmia, jotka vaativat keskinäistä konsultaatiota tai mahdollisia jatkotoimenpiteitä, esimerkiksi päiväkodin arjessa tapahtuvaa varhaista kuntoutusta tai lastenneuvolan tekemää lähetettä erityistyöntekijälle.
- | Työryhmän koordinoija tiedottaa terveydenhoitajalle tapaamisissa käsiteltävien lasten nimet, jotta terveydenhoitaja voi etukäteen tutustua lasten kehitykseen liittyviin tarpeellisiin tietoihin.
- | Konsultaatiotapaamisiin osallistuvat vanhempien lisäksi ne työryhmän jäsenet, joiden yhteisen asiakkaan varhaista tukea suunnitellaan.
- | Asiakasasioiden puuttuessa tapaaminen käytetään yhteisten ajankohtaisten asioiden käsittelyyn
- | Yhteistyöryhmä suunnittelee ja järjestää sisäistä koulutusta ajankohtaisista teemoista työntekijöille ja/tai vanhemmille päivähoidossa tai neuvolassa

Työskentelen hanketyöntekijänä LapsiKuopio – Kaste hankkeessa

14.4 2010 asti.

- | Ajatuksenani on, että maaliskuussa sovimme erityisneuvolan ja hanketyöntekijöiden kanssa kehittämistyön jatkokohteista
 - mm. päivähoiton *Varhaisen tuen käsikirjaan* on tarkoitus saada tekstiä kehitysvammaisen lapsen asioista
 - sopimusten ja asiakirjojen sähköinen säilyttäminen niiden käyttämisen helpottumiseksi tulee sopia (mahdollisesti Kaupungin sisäinen netti) ja katsomisoikeudet määrittää ja järjestää tiettyihin kansioihin

EDISTÄVIÄ TEKIJÖITÄ:

- | 2008-2009 toteutettu valmistelutyö ja sen kautta sovitut kehittämissuositukset loivat hyvät edellytykset jatkaa varsinaista yhteistyön kehittämistä käytännön tasolla.
- | Siirtyminen hanketyöntekijäksi LapsiKuopio –hankkeeseen antoi aivan toisella tavalla aikaa kehittämistyöni edistämiseen
- | Ko. hankkeessa työskentelevä moniammatillinen asiantuntijaryhmä näki kehittämistyöni tarpeellisenä ja sitoutuivat omalta osuudeltaan edistämään yhteistyötä erityisneuvolan kanssa, siis ottivat omalta osaltaan ”ohjat käsiin”

- | päivähoidon hyvä sisäinen organisoituminen eri työryhmiin:
 - **varhaisen tuen kehittämistyöryhmässä** asia otettiin hyvin vastaan, koettiin tärkeäksi, asia eteni tehokkaasti
- | Erityisneuvolan työntekijöiden positiivinen asenne yhteistyön kehittämiseen on säilynyt koko ajan

HAASTEELLISIA TEKIJÖITÄ:

- | Kuopiossa on n. 40 päiväkotia, n 800 työntekijää
 - Kehitysvammaisen lapsen päivähoito pyritään järjestämään ns. omassa lähipäiväkodissa, jos suinkin mahdollista

- | Kuopiossa on 15 lastenneuvolaa, joissa työskentelee yhteensä 23 terveydenhoitajaa
 - sopimusten ja ohjeistusten tulee olla yksityiskohtaisia ja hyvin jalkautettuja, jotta työntekijät toimivat kehitysvammaisen lapsen polun avainkohdissa samalla tavalla, kun he kohtaavat kehitysvammaisen lapsen perheineen. Kehitysvammainen lapsi omassa lapsiryhmässä tai neuvolavastaanotolla on kuitenkin harvemmin toteutuva tilanne, ei siis päivittäinen eikä välttämättä edes vuosittainen eteen tuleva asia

HAASTEELLISIA TEKIJÖITÄ:

- | Erityisneuvolan työntekijöitä ei ole hankkeessa mukana, joten kehittämisen on tapahduttava heidän aikaresurssiensa mukaan
- | Yhteistyökäytäntöjen jalkautuminen edellyttää, että hankkeiden loputtuakin on tiedossa ja sovittuna, **kuka jatkossa johtaa ja koordinoi yhteistyötä**
- | Näkisin , että erityisneuvolan oma rooli on jatkossa hyvin tärkeä, entistä aktiivisempi

Lopuksi

Kiitos mahdollisuudesta osallistua ”*LAPSEN JA NUOREN HYVÄN KUNTOUTUKSEN TOTEUTUMINEN PALVELUVERKOSTOSSA*” —
koulutukseen

Kiitos Helena, Salla, Eeva ja koko opiskelijaryhmä osaavasta ja innostavasta opetuksesta ja keskusteluista!

Hyvää kevään odotuksen aikaa jokaiselle,
pakkasterveisin Annukka

Vireä lapsuus

valoisa tulevaisuus Kuopion seudulla

A-M Heikkinen
graafinen suunnittelija